

SZÉKELY HIRLAP

POLITIKAI S VEGYESTARTALMU KÖZLÖNY.

KIADÓ-HIVATAL:

Az evi. ref. főiskola nyomdájában.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

NAGY-KÖZ ELEJE.

Hirdetési ár: Három hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. és minden beíratásért külön 30 kr. o. é. bélyegdíj. — Három hasábos nyilttéri sorért 20 kr. o. é.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal.

Pesten, Zeisler M. hirdetést közvetítő intézete, Királyutca 60-ik sz., és J. Haasenstien és Vogler, Bécsben (Wollzeile 9-dik sz.)

Megjelenik a lap

minden szerdán és szombaton, reggel.

NAGY FELÍVEN.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Negyedévre 1 ft 30 kr.

Félévre 2 ft 50 kr.

A megyékről.

III.

(—A. Sz.) De hogyan fejlődhetett ide a megyék állapota s egyáltalán mi lehet magyarázata annak, hogy a megyék valaha olyanokul tekintettek, mint a milyenekül még az újabb időkben is — kivált egy részről — sőt nem is oly rég, az egész hazai közvélemény által, mint az „alkotmány bástyái“, a „nemzeti önállóság biztosítékai“ tekintettek és tekintettek? Vagy az egész — mint annyi más — csak valamely nemzeti balvéleményen és előítéleten alapszik?

Az elhamarkodó belátás, mely csak a jelent tekintené, a multnak számbavétele nélkül, nem mondjuk, hogy nagyon könnyen ne jöhetne erre a következtetésre. Az ok és okozat összefüggését azonban, valamint sehol az egész természetben, úgy itt sem lehet figyelmen kívül hagynunk, s ekkor, tagadhatlan, hogy egészen más nézetre fogunk térülni, s az, mi csak a jelen szempontjából nézve, megfoghatlan: a multnak számbavételével magyarázatát fogja nyerni.

Ezernyolczszáz negyvennyolczszáz, valamint összes nemzeti életünkben, úgy a megyékre nézve is egészen új æra következett be. A 48 előtti rendi alkotmány az egész nemzet alkotmányává lön; a Bécs-től szolgálilag függő collegialis német kormány önálló, felelős, parlamentarizmus magyar kormányra változott át. E nagyszerű, gyökeres átlényegülés feljülről kezdve, természetesen, le a legutolsó kis megyei esküdttig egészen más helyzeteket és viszonyokat teremtett az államélet minden izületében.

Azon szerencsétlenség, mely abban rejlett, hogy a magyar- és osztrák-szövetség nem világos meghatározásokban, hanem csak általános frázisokban nyert kifejezést, milyennek valának, hogy „Magyarország semmi más országtól nem függő önálló ország“ stb., szükségkép megteremté a maga villámhárítóját: a megyéket, s azoknak ellenállási kísérleteit, majd szokását, végre jogát, mert a kormány, mely sem az országnak, sem akár csak a megyéknek (az országgyűlés csak a me-

gyéket — rendeket képviselvén) felelőssel nem tartozott, kénye-kedve szerint és „más tartományok módjára“ kormányzá ezt az „önálló országot“.

A természetben minden méregnek megvan ellenmérge. A bécsi kormány tulajdonságainak ily ellenmérgeül szolgáltak a megyék s nagyon természetesen: a magyar nemzet minden hű fia kötelességének tartá erejétől telve fölhasználni az öröklött formákat, melyekkel a felelősség nélkül szütkölköző kormányt egyedül lehetett — bár nem felelősségre vonni, de legalább némileg hátráltatni, ámbár soha meg nem gátolni, törvénytelen eljárásaiban.

Mondom, soha meg nem gátolni. Történelmünk legfényesebb lapjai, melyekre az alkotmányhű magyarság törvényekhez való ragaszkodásának lélekemelő példái fel vannak jegyezve: csak ünnepélyes óvástételeket, testületi lemondásokat tudnak felmutatni, melyekre azonban nyomban következnak az adminisztrátorok, provizoriumok, stb., míg egészen más viszonyok nem kényszeríték a törvénytelenkedő kormányokat más hurok pengetésére, de nem úgy, hogy az előbbi, dissonanciát keltőket, letépték volna a hangszerről, csak hogy épen pihenni hagyják azokat egy darab időre...

És e villámhárítók — illetőleg késleltetők — mindaddig elkerülhetlenek valának, míg a régi államforma fennmaradt. Míg rendkívül hangzatos és csakugyan szép szólásformákkal ékeskedő törvényeink meg nem határozták világosan, meddig mehetünk mi s meddig a bécsi kormány; míg legfelső államhivatalnokainknak — kik egyoldalulag a felség által helyezettettek döntő polczakra — úgy szólva — kegyelmétől, illetőleg hazafiasságától függött szabadságunk, törvényeink, alkotmányunk megmaradása, avagy illusoriussá tétele: igen is a megyék valának az egyedüli — olyan, a milyen — „alkotmány bástyák“, „önállósági biztosítékok“, valamint a sárgaságban szenvedő tetszelgő nőnek egyedüli mentőszere a — bécsi rongy.

Hanem az eszélyes orvos magát a betegség gyökerét keresi föl és metszi el.

Esküdtszéki intézmény, az igazságügyi miniszteriumnak 1867. május 17-én kelt rendelete szerint, különös tekintettel az esküdtszéki tagok teendőire.

A miniszteri rendelkezés alapja az 1848. évi 18. törvényezikk.

Az esküdtszékek a sajtóvétségek megítélésére állíttatnak fel.

Az esküdtszéki tagok csak azon kérdés fellett határozhatnak: vétkes-e a vádlott vagy nem.

A vétkesnek talált vádlottra a büntetést az illető ítélőtábla mondja ki ítéletképen.

Az esküdtszék és bíróság illetékes a kerületébe rendelt törvényhatóságokban megjelent nyomtatványokban vagy metszvényekben az ugyanazon lakó egyének által elkövetett sajtóvétségek nézve.

Oly sajtóvétségre nézve, melynek sem szerzője, sem kiadója, sem a nyomdatulajdonos nincs tudva, valamint ha a vádlott rendes lakó vagy tartzkodási helye nincs tudva, vagy ez külföldön van, a pesti esküdtszék az illetékes.

Esküdtszéki tagságra képesítettek mindazok, kik az ítélőszék székhelyén laknak és 24 évnél idősebbek, de a 60-at még túl nem haladták, ha 200 forint tiszta jövedelemmel bírnak; ezen kívül a hites ügyvédek, mérnökök, bölcsész-jog- vagy orvostudorok, okleveles sebészek, magyar tudós társaság tagjai, nyilvános, rendes vagy segédtanítók.

Nem képesítettek: egyházi személyek, szolgálatban levő és nyugalmazott katonák, bírák és közbírák, szolgák és napszámosok, írni, olvasni nem tudók, némák, vakok, siketek vagy nehéz hallásuak, — végre fenyték alatt levő egyének.

A képesített lakók összeírtaván egy laistromba, a szab. kir. városnak (mely az ítélőszéknek székhelye) törvényhatósága egy 3 tagú bizottmányt nevez ki, mely a 3 napra nyitott reclamatio alatt a netaláni panaszokat elfogadja s a 3 nap eltelté után a laistromot átnézi és kiigazítja s ezután a szolgálati laistromot következő módon elkészíti; a képesítettek laistromából legalább 72 s legfeljebb 144 tagot jelöl ki s azoknak neveit külön papírszettekbe írja s egy edénybe téve, nyilvános gyűlésben sorban egymásután kihúztatja s ezen sorozatban 4 osztályba sorozva, laistromot készít, olyformán, hogy az első kihúzott 36 egyén az első osztályt, a második 36 a másodikot s úgy tovább alkotja. Ezen osztályok teszik az esküdtszéki szolgálatot negyedévenként, és pedig az ítélőszéki elnök által értesítendő polgármester felhívására.

Az ítélőszék elnökének értesítése nyomán meghívott esküdteknek a kitűzött időben meg kell jelenni, s a ki meg nem jelenik, vagy idő előtt az ítélőszék elnökének engedelmével eltávozik, ha kimaradásának vagy eltávozásának nyomós okát nem adhatja, 100 forintig terjedhető bírságban marasztaltatik el.

A tárgyalás napján, az ülés megnyitása előtt, a közbíró és vádlott s védője, valamint a berendelt esküdtszéki tagok jelenlétében, ez utóbbiaknak névsorát a bírósági elnök felolvassa, hogy mindeniknek jelenlétéről meggyőződhessek.

Ha nem jelent meg 36 esküdtszéki tag, akkor a megjelentek az esküdtszéki képességgel bíró helybeli egyének közül, szabad választás útján, azonnal kiegészítik magokat.

Az együttlevő 36 esküdtszéki tag nevei, külön papírszettekbe írva, egy edénybe tételnek. Mind a közbírónak, mind a vádlottnak

Mai számunkhoz „Veszely, Imets és Kovács utazásuk“ aláírási íve van mellékelve.

joga van külön-külön 12 tagot az esküdtek közül visszautasítani, még pedig minden indokolás nélkül; és ezen jogukat úgy gyakorolják, hogy a bíróság elnöke az említett edényből a névjegyeket egymásután kihúzával, a vádlott, valamint a közvádó is, minden egyes név kihúzásánál megkérdeztetik, hogy azon esküdtszéki tag ellen, kinek neve éppen kihúzatott, akar-e visszavetési jogával élni?

Ha 12 olyan tag neve lett már kihúzával, kik ellen sem a vádlott, sem a közvádó visszavetési jogával nem élt, e 12-ből alakul az esküdtszék; ezért a nevek kihúzása mindaddig folytatódik, míg vagy ilyen 12 tag össze nem került, vagy míg visszavetési jogát mind a vádlott, mind a közvádó teljesen kimerítette; ez utóbbi esetben ugyanis, midőn t. i. mind a közvádó, mind a vádlott külön-külön 12, és így összesen 24 tag ellen élt már visszavetési jogával, azon 12 tag, kiknek nevei még nincsenek kihúzával, képezendik az esküdtszék.

Midőn ugyanazon egy sajtóvétségért több vádlott fogatott perbe, ezek együttvéve vethetnek vissza csak 12 tagot s ez iránt egymásközt értekezhetnek.

Ha a közvádó nem akar visszavetési jogával élni, vagy midőn azt a teljes számig (12-ig) ki nem meríti, jogát a vádlottnak átengedheti.

Az esküdtszék tagjai tárgyalás előtt következő esküt teszik le: Esküszöm az élő Istenre, hogy a tárgyalás egész folyamára lelkiismeretesen figyelmezek s felretevén kedvezést, félelmet, gyűlölséget és minden személyes tekinteteket, egyedül az előadandó vád és védelem egymáshoz mért erősségei és okai nyomán, saját belső meggyőződéseim szerint, igazán, szabadon és becsületesen ítélek. Isten engem úgy segítjen!

Mindhogy az esküdtszéki határozat hozatalához 12 tagnak együttléte multhatatlanul szükséges, joga van a bíróság elnökének a megalakult esküdtszék tagjain feljűl, a vissza nem vett tagokból még kettőt póttagnak felesketni, kik a tárgyaláson jelen leendnek, de a határozat hozatalában csak azon esetben vesznek részt, ha ama 12 tag közül valamelyik véletlenül megbetegedettnek helyét pótolják.

Az esküdtszéki tárgyalás nyilvános és szóbeli.

Szükség esetére a bíróság elnöke tolmácsot is veszzen fel.

Az esküdtszék tagjai elkülönített helyen, a vádlottal szemben foglalnak helyet, hogy ezt folytonosan szemmel tarthassák és azon hatást, melyet a felhozott bizonyítékok reá gyakorolnak, észlelhessék s tett nyilatkozatait hallhassák.

A vádlott az esküdtszék előtt szabadon jelenik meg, védőjével szabadon értekezhetik, csak akkor nem, midőn hozzá a bírák, vagy az esküdtek, vagy a közvádó által kérdés intéztetik. Ha azt véli valamely kérdésről vádlott vagy esnek védője, hogy ezt hozzá nem kellett volna intézni, kifogást tehet ellene.

A bírósággal szemközt elkülönített hely rendeltetik a hallgatóság számára, kiknek a csendet semmi módon nem szabad zavarni, mire a bírósági elnök felügyel s e tárgybani parancsai pontosan és nyomban teljesítendőek.

A bíróság elnöke megnyitván a tárgyalást, a vádlotthoz vezeté- és keresztnéve, születés-helye, állapota és életkora iránt intézett kérdésekkel, felolvastatja a vádlevelet, s ha vádlott nem kívánna már előre az ügy fölött nyilatkozni, a kérdéses nyomtatványok vagy metszvények bemutatása s illetőleg felolvasatása után, a megeskendő tanúk és műértők kihallgattatnak. Ezen tárgyalás megszakadás s a külvilággal minden közlekedés nélkül mindaddig folytatandó, míg az esküdtek határozatot hoztak a vétkeesség kérdésében. Az elnök csak annyi időre függesztheti föl a tárgyalást, mennyi a bírák, esküdtek, tanúk és vádlottak kipihenésére szükséges.

Tárgyalás közben a vádlott vagy védője, a bírák esküdtek s a közvádó a tanuhoz kérdéseket intézhetnek.

A bünvizsgálati irományok egyes pontjai a bírák, esküdtek, közvádó vagy védő kívánságára a jegyző által felolvastatnak, de a bünvizsgálati írott tanuvallomások csak annyiban, mennyiben a tanuknak élőszóval s az esküdtszék előtti kihallgatása valamely oknál fogva lehetetlen volna.

Az esküdtek letett hitőknél fogva egyedül

az ülésben előadandó vád és védelem egymáshoz mért erősségei nyomán tartozván határozatot hozni, az ugynevezett információknak az esküdtek közötti kiosztogatása tilos.

A tanúk és műértők kihallgattatván, a közvádó a vád pontjait, a vádlott és védője a védelem pontjait összefoglalja, a közvádó a védelemre válaszolhat, de a végszó mindig a vádlottnak és védőjének illeti.

(Folytatjuk.)

Országgyűlés.

XIV.

A felsőház f. hó 15-én tartott VII-dik ülésében, napirenden volt a háznagyi hivatal hatáskörének szabályozása tárgyában kiküldött bizottság javaslata. Kevés módosítással el lön fogadva.

A napirend második tárgya a felirati-javaslat volt.

Gr. Nádasdy Lipót kezdi meg a tárgyalást, ajánlván, hogy a javaslatot, minthogy mindazt magában foglalja, mit a főrendek a király elébe juttatni akarnak, fogadják el.

B. Fiáth Ferencz hasonlóképp elfogadja a tárgyalás alapjait. Ragaszkodását fejezi ki, a múlt országgyűlés által alkotott államjogi alaphoz; a felelős kormány s a tág értelemben vett municipiumok között létező ellentétet kiegyenlíteni kívánja, feleslegesnek tartván, miniszteri felelősség, évenkénti országgyűlés, sajtószabadság mellett, a megyék oly széleskörű autonómiáját, minőt az előbbi időkben a nem felelős dikasztériális hatalom és kormány irányában élveztek; önkormányzati tekintetből azonban a megyéket fenn kívánja tartani.

A főrendiek felállással elfogadják a felirati-javaslatot a részletes tárgyalás alapjait. Ez így megtörténvén, kevés és lényegtelen változtatás, s illetőleg módosítás után, az egészet egyhangulag elfogadják s megbízzák a miniszterelnököt, azt ő Felségének átnyújtani.

Végül beadják a szavazatokat a jogügyi-, pénzügyi- és közlekedési bizottságokra.

Nem alszom, Cassius!!

Maros-Vásárhely, máj. 17.

Te a közönség előtt szoltál hozzám a „lövész-torna-egylet“ ügyében, jogod volt rá, én tartozom neked a közönség előtt felelni; pedig, ha becses látogatásoddal megtisztelsz vala, benézhetél az ügy állásába, s meggyőződhetél volna arról: hogy

1-ször a nemes városi hatóság a lövész- és torna-egylet számára kért elbai helyet megtagadta,

2-ször adott helyette egy sokkal jobbat, szebbet és célszerűbbet a posta kertben, és hogy

3-szor a nagy gyűlés határozata folytán ezen hely elfogadtatván, egy újabb mérnöki felvétel rendeltetett el, s e czélból az itteni magyar kir. építészeti hivatal kértetett fel, — nem csak általam, de a helybeli tanács által is, — ennek következtében az újabb felvételt és a terv elkészítését mérnök J. A. ur vállalta magára, de e mai napig minden kéréseink, s unszolásaink daczára, sem a m. k. építészeti hivatal, sem a J. A. ur egy haladás jelző lépést sem tettek!!! Na látod kedves Cassiusom miért kényszerítesz vádaskodni, hisz mind a magyar kir. építészeti hivatal, mind J. A. ur ismételve kijelentették volt, hogy hazafias kötelességüknek tekintik a közjónak szolgálni. — De — — azért sem felvétel, sem terv!!!

Te kedves Cassiusom azt mondd, hogy talán a politizálás, vagy követválasztás vetett lakatot szánkra, s azért hallgattunk.

Ugy látszik, hosszasan voltál távol Sagentumból, tudhatod azt, hogy itt a politizálás és követválasztás miatt még eddigelő sem consulok, sem a tribunusok, sem az aedilisek a szájkosarat el nem rendelték,

Azt sem tudod kedves Cassiusom, hogy gróf Teleki Sámuel nem fogadta el az elnökséget, de a közgyűlés új választásába azon reményben nem bocsátkozott, mivel hiszi, hogy későbbre sikerülend a nemes gróft megnyerhetni.

Végül barátilag, kérlek — kedves Cassiusom, jer segítség! tanácsolj! vezess! az ügy érdekében kér a te ébren lévő

Brutusod.

Lajtántuli dolgok.

Birodalmi tanács mind két házának f. hó 15-én valának zárulása. Az alsóházban zárbeszédet Keiserfeld elnök tartotta. Ebben mindenen előtt jelenti az ülészak bevégeződését, aztán erős vonásokban adja elő a képviselőház munkásságát, s kedvvel idéz a sikeresen megkezdett reform törekvéseken. Elmomondja, hogy a ház 202 ülésben 174 törvényt dolgozott ki, tárgyalta, s szavazott meg. Beszéde azon részeit, melyekben a Magyarországgal végrehajtott kiegyenlítést, érinté, zajos tetszés nyilatkozatok kísérték. Különösen tetszett, midőn mondá: „mi a kiegyezést Magyarországgal őszinte jó akarattal fogadtuk, s reméljük, hogy becsülettel fogjuk megtartani.“

Esti 10 órakor a császár mind két házat fogadván, felolvasta a trónbeszédet. Ebben előismerését fejezi ki a reichsrath hazafias és munkás magatartása felett, melyet feladata teljesítésében, a dolgok új rendjének megalapításában, kitüntetett; jelzi, hogy a reichsrathban képviselt királyságok és országok, s a magyar korona országai között kötött egyezmények rendelik az országok két csoportja közös ügyeit; reményét fejezi ki, hogy ez, s a barátságos viszony a külföldi hatalmakkal, kezaskednek a béke tartós biztosításáról, melyre a birodalomnak beljőlőlte előmozdítása czéljából oly nagy szüksége van. Ezután a már keresztül vitt reformokat számlálván elő, így folytatja: „ha önök, most egy két éves ülészak végén megfeszített tevékenységük második keretét még egy izben lelki szemek elé idézik, a hiven és becsületesen betöltött kötelesség öntudata fogja eltölteni kebleiket, s új erőt kölcsönöz önöknek azon nagy feladathoz, mely önökre vár, s melynek megoldására önöket újból fel fogom szólítani. Remélem és ohajtom azonban, hogy akkor azok is, kik jelenleg a közös műben, s a közös működésben részt nem vettek, önökkel együtt, mindkettőben közreműködjenek. Hogy így Ausztria legyen azon nagy birodalom, mely különböző nemzeteket, bármely nyelven beszéljenek is azok, egyenlő igazsággal, egyenlő jóakarattal, érdekeik és sajátságai egyenlő tekintetbe vételével karolja fel.“

Az alkotmány azon tér, melyen e czélt el kell érni, s e téren a népek, miképp bizony hiszem szükségképp kölcsönös egyetértésre fognak jutni, mert Auszria minden nemzetének oltalmát, szabadságot, önállóságát, sajátságainak biztosítását nyújtja.

KÜLFÖLD.

A magas politika ünnepélyes csendben pauzál. Napok óta nem vagyunk képesek semmi tényt följegyezni, ha csak ilyennek nem tartjuk a

FRANCZIAORSZÁGBAN gyakran előforduló választási zavargásokat. Párizs egyik választó kerülete gyűlése alkalmával mintegy 20.000 ember csoportosult össze, énekelve a marceillaiset, kinek elosztására katonai erő alkalmazására volt szükség. Többen jelentékeny sérülést szenvedtek, egy rendőr tiszt terhes sebet kapott.

Egy másik mintegy 1000-ból álló csoport hasonlólag a városi örök által szórattott szét.

Ezen veszélyessé válható tüntetések alkalmából, a rendőrfőnök kibocsátványt tett közzé, mely az utcákon és a gyülekezések bejáratainál való megállást tiltja.

A mint látható, franciaországban a választások nagy energiával folynak; a proklamatioknak, politikai hitvallásoknak, s mindenféle köriratoknak sűrű zápora hull, s ezek között legérdekesebbek azok, melyeket szerzőjük akarata ellenére nyomtatnak ki, s küldetnek szét. A miniszteri s egyéb hivatalnoki bizalmas köriratok egész halmazát lát lassanként világot, úgy, hogy az illetők ebből, a jövőt illetőleg, okulhatnak.

A császár ch artrei beszédét említettük volt. Ennek alkalmából a „Times“ következőleg nyilatkozik: „A császár kapacitálja a választókat, mit Angliában egy peer sem tehet meg;

s még is, ez Franciaországban, nem foglal magában, alkotmány sértést. Mindig szemügyre kell venni azt, hogy Napoleon nem csak névleg uralkodik, de kormányoz is, s ennél fogva oly körülmények között épen nem tehet egyebet, mint hogy vagy személyesen, vagy hivatalnokai által befolyást gyakoroljon a választásokra; vagy egyszerűen az ellen pártján hagyja a tétet.

„Nevezetes — mondja tovább — a néptömeg konservatív magatartása, melynélfogva az általános szavazat Franciaországban, szintugy, mint Spanyolországban, forradalmak alkalmával, gátul szolgál a demokraczia ellen. A francia nép nyilván kitünteti, hogy sem a legitimisták, sem az orleaniak, sem az köztársaságiakkal nem gondol. Ennélfogva azon következtetésre kell jutni, hogy a francia nép; a napoleoni kormány nyal általában meg van elégedve; s hogy ily körülmények között, a császár teljes nyugodtsággal léphetne a liberális ösvényére, megnyerendő az elégtelenségeket is.”

SZ.-PÉTERVÁRRÓL egy f. hó 12-éről keltezett sürgöny kitört nyugtalanságról értesít, melyeknek katonai erő vethetett véget. 300 egyénél több esett áldozatul, 500-at elfogtak. A sürgöny mélyen hallgat a dolog előzményeiről, s körülményeiről. Ennélfogva nem lehet tudni mi idézte elő. Annyit az egész világ tud, hogy az északi óriás idült emésztési bajokban szenved.

A spanyol-kortes szüntelen az alkotmány terv tárgyalásával foglalkozik. Az olasz miniszterválság még nem jutott teljes befejezéshez. A romániai kamarát Károly herceg trónbeszéddel nyitotta meg, melyben különösen hangsúlyozza, hogy az országnak nyugalom és békére van szüksége.

Az **EGYESÜLT-ÁLLAMOK** s Anglia között az „Alabama” ügy vált ily meghasonlás tárgyává. Az „Alabama” kalozhajónak volt neve, mely angol kikötőben épülve, véghetetlen károkat tett az északiaknak, a háború 3 éves tartama alatt. Azon károk visszapótlásáért több ízben történtek felszólamlások Amerika részéről. Ezek következtében Anglia hajlandónak ajánlkozott e kérdést eldöntés végett egy bizottság elébe terjeszteni. A régebbi amerikai követ Rewerdy Jonson ez ajánlatot elfogadta. Most a senatus, a kormány egyenes újmutatására, két tüzes beszédre, az egész alkut elvetette, a jelenlegi követ Mosley most egyszerűen kívánni fogja: hogy Anglia, ne csak azon egységeket kárpótolja, kiket az „Alabama” tönkrejuttatott, hanem az államot is, minthogy e miatt a háború felényi idővel húzódott tovább. Ez összeg mintegy 3 ezer millió dollár szépecske összegre rug. E követelés inkább szakítás, mint kiegyezésre céloz, s midőn egyfelől boszu akar lenni, Angliának a háború alkalmával, a déliek iránt tényleg is kimutatott rokonszenvéért; másfelől nyomás, mely Angliát a minden lehető beavatkozástól a cubai ügybe elijesztsze; vagy egyenes terv, Canada bekebelezésére. Mert eszünkbe kell jutni annak is, hogy Amerika, a háború után, a területnagyságát illetőleg, nem oly tartózkodó, mint volt.

Tehát a háború lehetsége tény, ámbár annak kitörésétől még messze vagyunk, mit annál inkább akarunk hinni, minthogy ez a legnagyobb szerencsétlenség lenne, mindazok között, melyek a miveltséget, szabadságot, s emberiséget ez idő szerint érthetnek.

TÖRÖKORSZÁG. Duad basa párizsi, s bécsi útjából 3-kán tért vissza. A szultán nagy részvétellel tudakozódott, utja eredményéről, mint-hogy a vasut iránt élénk érdekeltséggel van. Azonban a nagy keleti vasut kérdése még nincs eldöntve. András gróf ugyan is nem ohajtja a porta nézetét, s egyenes összeköttetést kíván Belgrádon át Konstantinápolylyal. Magyarország és Szerbia érdekei, minden pontra nézve találkoznak.

Nyilvános elismervény.

A „Victoria” biztosító társaságot illetőleg.

Az unitária egyházi képviselő tanács 1868 június 2-án az egyházi épületének a „Victoriánál” biztosítása iránt hozott végzése folytán a kökői unitária egyház, a „Victoria” részéről felajánlott

rendkívüli kedvezmények igénybe vétele mellett, épületeit ezen társaságnál biztosította.

A szerencsétlenség nem késett; alig egy havi biztosítás után az épületek egyrésze lángok martaléka lett. A „Victoria” a szerencsétlenségről értesülvén, a ház rendezése iránt forduló postával intézkedett, s a biztosított összeget teljesen kifizette. Ily tapasztalás után felhiva látjuk magunkat, minden testvér egyházat saját érdekében a biztosítás megtétele végett a hazai „Victoriához” utasítani, mint a mely kárait azonnal és minden levonás nélkül fizeti.

Kelt Kökösön, 1869. május hóban.

Serester Antal, m. k.
unitárius curátor.

VEGYES.

* **A marosi ev. ref. egyházmegye** f. hó 19-kétől kezdve tartja legelső gyűlését, az új szervezet alapján. Az erdélyi helyéthitűek mult évben Sz.-Somlyón tartott rendes zsinata elhatározta: hogy az egyházak eddigi szervezete a paritás elve szerint újból rendeztessék, azaz, hogy annyi világi képviselő választassék, a hány szolgálatot tevő rendes pap van az egyházban; az iskola tanítók közül pedig hatodrészt annyi. A képviselő-választások, melyekben, mit örömmel jegyzünk meg, a szabályokban is ajánlott értelmiségre nagy tekintet volt, megtörténvén s az új képviselők csaknem teljes számban megjelenvén, a gyűlés szervezte magát. Választott 3 algonokot, kik közül egyet a főegyházitanács fog megerősíteni. Megválasztotta továbbá az egyházmegyei köz- és házassági törvényszékek tagjait, felerészben papok, felében világiakból. Ezekon kívül tárgyalta keblügyeket, házassági pereket, feliratokat s lapunk bezártakor még folytatja üléseit. A gyűlést rendes szokás szerint, istenítisztelet előzte meg, hol Tolnai L., maros-vásárhelyi egyik pap, tartott jeles beszédet a fejedelmi papságról. Ezután helyi pap és esperes Péterfi J., az egyházmegye kül- és bel, anyagi és szellemi állapotát vázolta szokott alaposágával.

* **Villám-ütés.** A mult kedden hosszason hullott erős zápor alkalmával, a Deák-utcában egy házban villám ért. A házban férj és nő ültek, ez kis gyermekkel ölében. A villany-folyam a házban levő vasokon haladván, végig szaladt azon vasas ládán is, melyen ülve felejtették volt magokat. Azonban kevés bajjal mindhárman megmenekültek. Legtöbbet a kis gyermek szenvedett, kinek jobboldaláról s különösen a lábáról, minden ruhával együtt, a csizmát is leseperete. A rázkódás és gőz miatt eszméletüket elvesztették ugyan, de orvosi segély következtében hamar felocsudtak, s mint látszik, kevés nap alatt egészen kiépültek. Kívánjuk! Száraz, vagy kalandozó mennykő volt, mint a nép nevezi: visszacsapás, mint a tudomány mondja.

* **Az idén, úgy látszik, a jég esztendeje.** Multkor említettettük a nyarad-ölgyi szomorú jégveréseket, most újabban nagy jégpusztításról értesülünk, mely a Küküllő mentét látogatta meg Balázsfalvától egész Küküllővárig. Azt írják, hogy tyuktojásnyi jégek estek, melyek malacokat, juhokat is ütöttek agyon. Ezeknek folytán nem ajánlhatjuk eléggé gazdáinknak a jég-biztosítást, s különösen figyelmeztetjük az illetőket a „Victoria” biztosító-társaság 10 százalékkal leszállított jég-biztosítási díjaira, melyek lapunk hirdetései közt is olvashatók.

* **Házasság.** Városunk szépeinek száma egy kedves, csinos nővel szaporodott. Egyik tevékeny polgártársunk, gyógyszerész, Jenei Károly és Molnár Ágnes kisasszony f. hó 18-kán

esküdtek örök hűséget egymásnak. Áldást kívánunk a szép reményű frigyre.

* **A pesti reformált egyházmegye**nek ápril 28-án, rendes gyűlésén a főthi lelkész beszélt, hogy az ő gyülekezetében 14 évesen felül és 40 évesen alól kivétel nélkül minden férfi és nő tud írni, olvasni, számolni; tudja az egész énekes könyvet könyv nélkül és mindenik melódiát énekelni. Erre a többiek megjegyezték, hogy mindnyájuk gyülekezetében hasonlólag áll a dolog. Nagyon öröndetes haladása a népnevelési ügynek!!

* **A honvédtoborzás** Pesten oly eredménytelennel folytatott, hogy első nap hat egyént vettek fel altisztnak, másnap négyen állottak be, kiket dicsérettel említnek.

* **Nagy-Szeben** városának közelebbi képviselőgyűlése ünnepélyes óvást igatott jegyzőkönyvébe a miniszterium azon leirata ellen, mely a szászöldi képviselő-testületek újjászervezését, és a királyöldi tisztviselőség új választásait rendeli el.

* **Az osztrák honvédsereg** főparancsnokává bécsi tudósítás szerint Rajner főhg van kijelölve.

* **A pénzügyőrségről** szóló egy kimutatás szerint ennek létszáma Magyarországon 2100 emberre rug.

* **A napokban elhunyt** Haulik bibornok-érsek nyilvános czélokra fordított adakozásai, az „Agr. Zeitung” kimutatása szerint, 859,570 ftnyi összegre rugnak.

* **A szászöld újjászervezése** küszöbön áll. Conrad Mór szász ispán már kidolgozta az erre vonatkozó javaslatot, s miniszteri megerősítés végett fel is terjesztette. Megerősítés után kezdődik a községi képviseletek szervezése; ezt követi a hivatalnokok megválasztása, mit a comes jelentékenyebb helyeken maga szándékozik vezetni.

* **Figyelmeztetés!** Ez év ápril kezdetén az előpataki gyógyvizek kezelés fölötti fölügyeletet átvéven, azon kellemetlen tapasztalatra jutottam, hogy ezen, minden altesti zsigerek bántalmaiban és főképp az aranyérben kitűnő hatással bíró, az egész országban páratlan gyógyviznek kivételében hátrányos következtetésű visszaélések történnek.

Ugyanis a vizecsempészek részint a fürdőkutakból, részint pedig a falusi lakosoknak napjában 3-szor, nyíltedényben ivásra kiszolgáltatott és meggyújtott erejevesztett vízzel töltik meg üvegeiket és adják át a forgalomnak.

Hogy az ilyen víz hatása csekély, és hogy ez által Előpatak renomméja sokat veszít, azon kételkedni nem lehet.

Ugyanazért az ezen vizet, akár luxus, akár gyógyitalul használó t. cz. közönségnek azon figyelmeztetéssel tartozom, miszerint csak is a tőlem kiállított igazolvány mellett szétküldött előpataki viznek valóságáról állhatok jót, megjegyezvén egyszersmint, hogy mind előpataki, mind pedig brassói raktárainban jól dugaszolt kupás és félkupás üvegekben a friss töltésű előpataki viz mindig tetsző mennyiségben megrendelhető.

Brassó május 13. 1869

Dr. Otrobán Nándor.

Bécsi börzei árkelet.

(1869. máj 20-án).

5% metalliques	61.15
5% nemzeti kölcsön	69.10
1860 államkölcsön	99.40
Bankrészvény	739.—
Hitelrészvény	278.70
London	124.—
Ezüst	121.35
Arany	5.86

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

SZÁSZ BELA.

HIRDETMÉNYEK.

(38)

5 huzás
évenként

1869. június 1-jén.

Főnyeremény
250,000 frt.

A cs. kir. osztrák állam kölcsön nagy nyereményhuzása,
1864-dik évről.

A kölcsönnyeremények: 250,000 frt, 220,000 frt, 200,000 frt, 150,000 frt, 50,000 frt, 25,000 frt, 15,000 frt, 10,000 frt, 5,000 frt, sat. sat. legkisebb nyeremény 160 frt.

Törvényes bélyeggel ellátott részvények,

melyek mindaddig érvényesek, míg egy nyeremény huszadrészt 250,000 frttól le 160-ig el nem nyerik; ajánlatnak, pénz beküldés vagy postai utalvány mellett, darabja 8 frt, 9 darab 70 frt, 20 darab 155 frton.

Rothschild & Comp.

Postgasse No. 14 Bécs.

Ismét eladók alkalmaztatnak.

(39)

2-3

Alólirott, lakásomat e nemes városba tevéen át, a nagyérdemű közönségnek, mindennemű arany és ezüst kész ékszereimmel, valamint felyalalándó uj és javítandó munkákkal, ki dicsekedhetem a már eddig elismert pártolással — van szerencsém szolgálomat ajánlani. A legjutányosabb áron, az óhajtasoknak és megrendeléseknek gyorsan eleget tenni sietni fogok, úgy régi ékszereket becserelek, vagy pedig illendő árban megvásárolni kész vagyok. Ki is a n. t. közönségnek magamat ajánlom.

Mukker Eleonora,
ékszerárúsnő.

Lakásom Maros-Vásárhelytt, Szt-Györgyutca 1095. számú telek szobái első osztályában.

(42)

2-12

En Rix Wilhelmina,

nyíltan kijelentem, hogy én, mint Dr. Rix A. özvegye nyolcz év óta a valódi és hamisítatlan eredeti Pompadour-Pastát egyetlen magam készítem, mivel egyedül én bírom annak készitési módját. Ezennel köztudomásul adván, hogy ezen Pompadour-Pasta mostantól kezdve valódián, egyedül lakásomon Bécsben, Lipotváros (Grosse Mohrengasse 14, 1. Stiege Thür 62.) kapható, intvény egyszersmind mindenkit: óvakodjon e szerből bárki másnál is venni, mivel jelenleg sem raktárt, sem fióküzletet nem tartok, s az eddig fenntartottakat hamisítá-

Pompadour-Pasta.

Nemhatás esetében a pénz minden kifogás nélkül vissza szolgáltatik.

sok végett felosztattam. Az én valódi Pompadour-vagyis Csoda-Pastám mindenkor minden reményen túli dus sikert fog eredményezni. Ezen felül nem haladható arczsépitő pasta, egyetlen biztosított szer az arcztisztátalanosságainak

elosztás ára, a bőrakák, szeplők, májfoltok és pattanások eltávolítására.

A biztosítás annyira szilárd, hogy nemhatás esetében a pénz visszaszolgáltatik.

Ezen kitűnő pastának ára: egy köcsöggel használati utasítással együtt 1 frt 50 kr.

Szétküldések utánvét mellett történnek.

Bizonyítványok közzé nem tételnek.

(50)

7-*

Felhívás
jégkárok elleni biztosításra.

A „VICTORIA“ biztosító-társaság

alólirott vezérügynöksége tisztelettel hívja fel a t. közönséget a folyó idényben jégkár elleni biztosításait nálá tenni meg.

Biztosíthatók jég ellen mindennemű mezei termények, mint takarmányfüvek, törökbuza, kalászos-gabonák, kereskedelmi növények, dohány, szőlő, komló stb.

A tavaly is részünkbe jutott tömeges pártolásból kiindulva, biztosítóinknak más társaságok felett rendkívüli előnyöket nyújtunk, a mennyiben mindjárt a biztosítás fölvételekor a különben is olcsóbbra szabott rendes díjnak

10 száztóliát

elengedjük, nem tevéen függővé ezen kedvezményt azon bizonytalan esetlegtől, valjón a biztosított tárgyakat el fogja-e verni a jég vagy sem, s azonfelül biztosításokat váltóra is fogadunk el.

A „VICTORIA“ mint országsgazerte tudva van, kárait a bejelentés után azonnal, teljesen és igazságosan rendezi és fizeti.

Közelebbi felvilágosítással, nyomtatványokkal stb. a vidék minden főbb pontjain felállított ügynökségek szolgálnak, hova fordulni sziveskedjék.

A „VICTORIA“ biztosító társaság vezérügynöksége Kolozsvártt.

(54)

2-4

Első magyar bányasorsjegyek, melyeknek huzása folyó évi július 2-án van; dija 50 kr., főnyeremény 38,600, 23,200, és 15,400 forint, továbbá 500 frt, még mindég kaphatók Kádbobó Istvánnal M.-Vásárhelytt.

10 dra 1 db, 100 dra 15 db, 1000 db vételénél 200 db ingyen jegy szolgáltatik töllem ki, és a vevők csak is nálam részesülnek ily előnyben. — Vidéki megbizások utánvételt mellett pontosan teljesítettnek.

3-12

Nihetetlen s még is igaz.

Ugyanaz finomabb kullitással tagabb öblü 20, 22, 24, 26 frt.
Revolver vagy Terzeroll-táskák valódi orosz bagariából, husszujjal 1 frt 60, 1 frt 80, 2 frt.
Angol vadászpuskák 8 frt 50, 10, 12 frt.
Ugyanaz finomabb, kettős csövű, 15, 10, 22, 25 frt.
Sötét zacskók, 18, 20, 30, 60 kr. 1 frt.
Lőportülek, 60, 80 kr. 1 frt.
Löküpek rakók, a legfinomabb 60 kr.
Fegyverek, mely mindennemű vad hangját tisztán és jól utánozza, 45 kr.
Dükes bot 2, 3, 5 frt.

Ez áron és ily minőségben egyedül kaphatók:

Industriehalle (iparcsern.) Bécsben, Pratorstrasse 16. sz.
Megrendelések az osztrák birodalomból, az árak megfelelő előleg beküldésére, s a további összeg utánvéte mellett pontosan teljesítettnek. Az egész árak utánvételére küldemény nem eszközölhetik.

(53)

3-3

Van szerencsém tisztelettel tudatni, a nagyérdemű t. cz. közönséggel, hogy a sáros-utczában létező

„FEHÉR-GALAMB“-hoz

ezimzett kávéházamban folytonosan kapható kitűnő fagyalt, jegeskávé és friss sütemény gyors és pontos kiszolgáltatás mellett.

A nagyérdemű t. cz. közönség eddigi kegyes pártfogásáért hálás köszönetemet azon hozzáttétellel nyilvánítom, hogy ezen túl is egyedüli törekvésem leszen kegyes pártfogását kiérdemelni.

Számos látogatásért esedezik

M.-Vásárhelytt, 1869. május 7-én

Schönstein Sigmund, kávé.